

**Електронна бібліотека
видань історичного факультету
Харківського університету**

Труды В. И. Кадеева // Античный мир. Византия: К 70-летию профессора В. И. Кадеева (Сб. науч. трудов). – Харьков: АО «Бизнес Информ», 1997. – С. 17 – 25.

При використанні матеріалів статті обов'язковим є посилання на її автора з повним бібліографічним описом видання, у якому опубліковано статтю. Дана електронна копія статті може бути скопійована, роздрукована і передана будь-якій особі без обмежень права користування за обов'язкової наявності першої (даної) сторінки з повним бібліографічним описом статті. При повторному розміщенні статті у мережі Інтернет обов'язковим є посилання на сайт історичного факультету.

Адреса редакційної колегії:

Україна, 61077, Харків, пл. Свободи, 4,
Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна,
історичний факультет. **E-mail:** istfac@univer.kharkov.ua

©Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна; історичний факультет

©Автор статті

©Оригінал-макет та художнє оформлення – зазначене у бібліографічному описі видавництва

©Ідея та створення електронної бібліотеки – А. М. Домановський

ТРУДЫ В. И. КАДЕЕВА

1954

1. Славянские гончарные клейма на Харьковщине // Итоговая студ. науч. конф., посвящ. 84-й годовщине со дня рождения В. И. Ленина: Тез. докл.— Харьков, 1954.— С. 45-47.

1956

2. К истории обработки цветных металлов у племен салтовской культуры // Итоговая студ. науч. конф., посвящ. 86-й годовщине со дня рождения В. И. Ленина: Тез. докл.— Харьков, 1956.

1958

3. Археология в ХГУ за 40 лет: Путеводитель по выставке.— Харьков: Изд-во ХГУ, 1958.— 47 с.: ил.

1961

4. Економіка античного Херсонеса в радянській історіографії // Уч. зап. Харк. ун-ту.— 1961.— Т. 117: Тр. іст. фак.— Т. 8.— С. 19-33.
5. Соляний промисел в пізньоантичному Херсонесі (I-IV ст. н. е.) // Археологія.— 1961.— Т. 13.— С. 89-94.

1962

6. Производство изделий из цветных металлов в позднеантичном Херсонесе // Тез. науч. конф. аспирантов каф. обществ. наук Харьк. ун-та, посвящ. 92-й годовщине со дня рождения В. И. Ленина.— Харьков, 1962.— С. 122-124.
7. Риболовний промисел у Херсонесі в перших віках н. е. // Уч. зап. Харк. ун-ту.— 1962.— Т. 124: Тр. іст. фак.— Т. 9.— С. 59-79.

1963

8. Ремесла и промыслы Херсонеса Таврического в I-IV веках н. э.: Дис... канд. ист. наук.— Харьков, 1963.— 362 с.: 14 л. табл.— (Харьк. гос. ун-т). То же, автореф.— Харьков, 1963.— 16 с.
9. Некоторые результаты спектрального исследования цветных металлов из позднеантичного Херсонеса // Сообщ. Херсонес. музея.— 1963.— Вып. 3.— С. 32-44.
10. О технологии изготовления некоторых изделий из цветных металлов в позднеантичном Херсонесе / В. И. Кадеев, Л. А. Солнцев, Л. Д. Фомин // Сов. археология.— 1963.— № 1.— С. 43-48.
11. Раскопки в Херсонесе Таврическом // Красное знамя.— 1963.— 17 нояб.
12. Реф.: Соляной промысел в позднеантичном Херсонесе // Bibliotheca classica orientalis. Heft 6.— Berlin, 1963.— S. 337.

1964

13. Нові нумізматичні надходження Археологічного музею Харківського державного університету / В. І. Кадеєв, Б. П. Зайцев // Наук.-інф. бюл. Архів. управління УРСР.— 1964.— № 3.— С. 110–111.
14. Реф.: О технологии изготовления некоторых изделий из цветных металлов в позднеантичном Херсонесе / В. И. Кадеев, Л. А. Солнцев, Л. Д. Фомин // Bibliotheca classica orientalis. Heft 3.— Berlin, 1964.— S. 179.
15. Подводные исследования в районе Херсонеса, 1964 г. // Материалы сессии, посвящ. итогам археологических и этнографических исследований 1964 г. в СССР: Тез. докл.— Баку, 1965.— С. 106–107.
16. Новое открытие в Херсонесе // Красное знамя.— 1964.— 22 сент.

1965

17. Аланские надписи: Новые находки харьковских археологов // Красное знамя.— 1965.— 26 июня.
18. В поисках затонувших кораблей: [Подводные археол. исследования у берегов Херсонеса] // Красное знамя.— 1965.— 10 окт.

1966

19. Подводные археологические исследования в районе Херсонеса 1964–1965 гг. // Пленум Ин-та археологии (АН СССР) 1966 года. Секция «Античная археология»: Тез. докл.— М., 1966.— С. 11–12.
20. 75-річчя К. Е. Гріневича // Укр. іст. журн.— 1966.— № 9.— С. 136–137.
21. Технологія виготовлення «бронзових» прикрас з могильника II–IV ст. н. е. біля радгоспу «Севастопольський» / В. І. Кадеєв, Л. О. Солнцев, Л. Д. Фомін // Вісн. Харк. ун-ту.— 1966.— № 17: Іст. сер.— Вип. 1.— С. 99–105.
22. Новые открытия под водой: [О подводных исслед. у берегов Херсонеса археолог. экспедиции Харьк. ун-та] // Красное знамя.— 1966.— 13 окт.
23. Херсонес раскрывает тайны // Красное знамя.— 1966.— 20 дек.

1967

24. К 75-летию К. Э. Гриневича // Сов. археология.— 1967.— № 4.— С. 187–189: портр.
25. Некоторые результаты петрографических исследований античной керамики из Херсонеса / В. И. Кадеев, С. И. Шуменко // Зап. Одес. Археол. о-ва.— 1967.— Т. 2 (35).— С. 271–276: ил.
26. Подводные исследования у берегов Херсонеса / В. И. Кадеев, В. И. Вишневский // Археологические открытия 1966 года.— М., 1967.— С. 257–258.
27. Український краєзнавець і археолог В. О. Бабенко // Укр. іст. журн.— 1967.— № 12.— С. 104.

1968

28. Археологія на дні моря // Знання та праця.— 1968.— № 5.— С. 25–26: фото.
29. Нові джерела для вивчення етнічного складу середньовічного Херсонесу // Архіви України.— 1968.— № 1.— С. 42–44: іл.

30. О времени появления токарного металлорежущего станка в Херсонесе // Античная история и культура Средиземноморья и Причерноморья.— Л., 1968.— С. 149–153: ил.
31. Поиски древних кораблей // Спортсмен-подводник.— 1968.— Вып. 19.— С. 52–58: ил.
32. Средневековые граффити из Херсонеса // Сов. археология.— 1968.— № 2.— С. 288–290: ил.
33. Сокровища древнего города: [Об исследовании Херсонеса Таврического] // Красное знамя.— 1968.— 28 янв.

1969

34. Торговля Херсонеса Таврического в I–IV веках н. э.: [Учеб. пособие к спецкурсу «Античные города Северного Причерноморья»].— Харьков, 1969.— 46 с.
35. Импортные светильники I–IV вв. н. э. из Херсонеса // Сов. археология.— 1969.— № 3.— С. 159–170.
36. Исследования в портовой части Херсонеса // Археологические открытия 1968 года.— М., 1969.— С. 286–287: ил.
37. Косторізне виробництво у пізньюантичному Херсонесі I–IV ст. н. е. // Археологія.— 1969.— Т. 22.— С. 236–240.
38. Подводные археологические исследования в районе Херсонеса в 1964–1965 гг. // Морские подводные исследования: [Сб. статей].— М., 1969.— С. 342–353: рис.
39. Находки археологов: [Исследования Херсонеса] // Красное знамя.— 1969.— 16 янв.

1970

40. Очерки истории экономики Херсонеса Таврического в I–IV веках н. э.— Харьков: Изд-во Харьк. ун-та, 1970.— 164 с.: ил.
41. Про торгівлю Херсонеса з населенням Південно-Західного Криму в I–IV ст. н. е. // Питання іст. народів СРСР.— 1970.— Вып. 9.— С. 151–155.
42. Про торгівлю Херсонеса з Середземномор'ям у I–IV ст. н. е. // Вісн. Харк. ун-ту.— 1970.— № 45: Іст. сер.— Вып. 4.— С. 62–68.
43. Раскопки в портовом районе Херсонеса / В. Н. Даниленко, В. И. Кадеев, А. И. Романчук // Археологические открытия 1969 года.— М., 1970.— С. 282–283.
44. Штурм далекого минулого: [Дослідження Херсонеса Таврійського] // Веч. Харків.— 1970.— 27 берез.

1971

45. К вопросу о составе херсонесского совета (Н ВОУАН) в первых веках н. э. // Вестн. древней истории.— 1971.— № 3.— С. 127–130.
46. Костянтин Едуардович Гриневиц: 1891–1970. [Некролог] // Археологія.— 1971.— № 3.— С. 104.
47. Про державний лад Херсонеса в перших століттях н. е. // Укр. іст. журн.— 1971.— № 9.— С. 23–31.

48. Раскопки в портовом районе Херсонеса / В. Н. Даниленко, В. И. Кадеев // Археологические исследования на Украине в 1968 году. Вып. 3.— Киев, 1971.— С. 253-256.
49. Раскопки в Херсонесе // Археологические открытия 1970 года.— М., 1971.— С. 268-269: ил.
50. Сводный отчет о раскопках в Херсонесе объединенной экспедиции в 1963-1964 гг. / В. Н. Даниленко, Р. Н. Токарева, Е. Г. Суров, В. И. Кадеев, Л. Г. Колесникова // Античная древность и средние века. Сб. 7.— Свердловск, 1971.— С. 7-61.— (Учен. зап. Урал. ун-та.— 1971.— № 112: Сер. ист.; Вып. 22).
51. Средневековые амфоры Херсонеса / И. А. Антонова, В. Н. Даниленко, Л. П. Ивашута, В. И. Кадеев, А. И. Романчук // Античная древность и средние века. Сб. 7.— Свердловск, 1971.— С. 81-101.— (Учен. зап. Урал. ун-та.— 1971.— № 112: Сер. ист.; Вып. 22).
52. Новое открытие в Херсонесе // Красное знамя.— 1971.— 21 янв.

1972

53. О скорченных погребениях херсонесского некрополя // Тез. докл. на секциях... (пленума) Ин-та археологии АН СССР, посвящ. итогам полевых исследований 1971 года.— М., 1972.— С. 101-102.
54. Раскопки в портовом районе Херсонеса / В. И. Кадеев, А. И. Романчук // Археологические открытия 1971 года.— М., 1972.— С. 373-374.
55. Раскопки в портовом районе Херсонеса в 1970-1971 гг. // Тезисы пленарных и секционных доповідей (результаты полевих археологічних досліджень 1970-1971 років на території України). XV наук. конф. Ін-ту археології, присвяч. 50-річчю утворення СРСР.— Одеса, 1972.— С. 237-239.

1973

56. Нова рибозасолювальна цистерна у Херсонесі / В. І. Кадеєв, С. Г. Рижов // Археологія.— 1973.— Вип. 12.— С. 76-80: ил.
57. Об этнической принадлежности скорченных погребений херсонесского некрополя // Вестн. древней истории.— 1973.— № 4.— С. 108-116.
58. Раскопки в «центре участка» [портового района Херсонеса] // Античная древность и средние века. Сб. 9.— Свердловск, 1973.— С. 13-27.

1974

59. Деревообрабатывающее производство Херсонеса в I-IV вв. н. э. // Херсонес Таврический: Ремесло и культура.— К., 1974.— С. 34-39: ил.
60. До питання про римських вільновідпущеників у Херсонесі в перших століттях н. е. // Вісн. Харк. ун-ту.— 1974.— № 104: Історія.— Вип. 8.— С. 83-88.
61. Об этнической принадлежности носителей имени ΣΚΥΘΑΣ в Херсонесе Таврическом // Сов. археология.— 1974.— № 3.— С. 56-63.

1975

62. Херсонес Таврический в I в. до н. э.— III в. н. э.: Дис... д-ра ист. наук.— М., 1975.— 510 с.: ил.— (Ин-т археологии АН СССР).
То же. Автореф. дис... д-ра ист. наук.— М., 1975.— 40 с.

63. Херсонес раскрывает тайны: Экспедиции харьковчан // Красное знамя.— 1975.— 19 окт.

1976

64. Вольноотпущенники и их потомки в античных государствах Северного Причерноморья // XIV Междунар. конф. античников соц. стран: Тез. докл. Ереван, 1976, 18–23 мая.— Ереван, 1976.— С. 171–172.
65. До питання про вільновідпущеників з грецькими іменами в Херсонесі Таврійському // Вісн. Харк. ун-ту.— 1976.— № 145.— С. 98–102.
66. К вопросу о «царствовании» Девы в Херсонесе // Краткие сообщения Ин-та археологии АН СССР.— 1976.— Вып. 145.— С. 9–13.
67. Раскопки в портовом районе Херсонеса / В. И. Кадеев, А. И. Романчук // Археологические открытия 1975 года.— М., 1976.— С. 380–381: фото.

1977

68. О рабстве в Херсонесе Таврическом в первых веках н. э. // История и культура античного мира: [Сб. статей].— М., 1977.— С. 57–61.

1978

69. Малоазійські надписи з Херсонеса // Вісн. Харк. ун-ту.— 1978.— № 167: Історія.— Вип. 10.— С. 93–96.
70. Статус Херсонеса Таврического во время римской оккупации (II–III вв. н. э.) // XV Conference internationale d'etudes classiques des Pays socialistes «Eirene», Nessebar 2–6 Octobre. 1978: Resumes des Communications.— Sofia, 1978.— S. 34–35.

1979

71. Вольноотпущенники и их потомки в античных государствах Северного Причерноморья // Проблемы античной истории и культуры (Докл. XIV Междунар. конф. античников соц. стран «Эйрене»).— Ереван, 1979. [Вып.] 1.— С. 359–365.
72. Херсонес, Боспор и Рим в I в. до н. э.— III в. н. э. // Вестн. древней истории.— 1979.— № 2.— С. 55–76.

1980

73. Методические указания к учебному плану для студентов I курса исторического факультета / В. И. Кадеев, Б. А. Шрамко, М. А. Литвиненко и др.— Харьков: ХГУ, 1980.— 73 с.
74. Развитие истории древнего мира в Харьковском университете за 175 лет // Тез. докл. Всесоюз. науч. конф. «Проблемы античной истории и классической филологии», Харьков, 6–8 февр. 1980 г.— Харьков, 1980.— С. 16–17.
75. Ред.: Тезисы докладов Всесоюзной научной конференции «Проблемы античной истории и классической филологии», 6–8 февр. 1980 г.— Харьков, 1980.— 206 с.
76. Историчний факультет: учора, сьогодні, завтра / В. І. Кадеєв, В. Лантух // Харк. ун-т.— 1980.— 2 лют.
77. Якщо хочеш вивчати історію // Харк. ун-т.— 1980.— 18 берез.

1981

78. Херсонес Таврический в первых веках нашей эры.— Харьков: Вища шк., 1981.— 143 с.
79. Некоторые вопросы истории земледелия античного Херсонеса // Вестн. Харьк. ун-та.— 1981.— № 214.— С. 90–95.
80. Правовое и социальное положение граждан Херсонеса // Авторско-читательская конф. журн. «Вестн. древней истории»: Тез. докл.— М., 1981.— С. 39–40.
81. З глибини віків: [Дослідження Херсонеса Таврійського] // Веч. Харків.— 1981.— 8 верес.
82. Раскопки в Херсонесе // Красное знамя.— 1981.— 6 сент.

1982

83. Винайдені скарби / В. І. Кадеєв, В. М. Зубар // Україна.— 1982.— № 1.— С. 22–23: іл.
84. Золотой медальон Тихе: [Новые находки на территории Херсонеса] / В. И. Кадеев, В. М. Зубарь // Правда Украины.— 1982.— 11 нояб.
85. Нові відкриття в Херсонесі // Харьк. ун-т.— 1982.— 16 лют.; фото.
86. Раскопки в Херсонесе: [Археолог. экспедиция ХГУ] // Красное знамя.— 1982.— 9 окт.: фото.
87. Якщо хочеш стати істориком // Харьк. ун-т.— 1982.— 23 берез.

1983

88. Методические указания к написанию курсовых работ для студентов 1 и 2 курсов исторического факультета / В. И. Кадеев, Л. П. Калущая.— Харьков, 1983.— 22 с.
89. В. П. Бузескул как историк // Вестн. Харьк. ун-та.— 1983.— № 238.— С. 48–52.
90. Пам'ятки стародавнього міста: [Херсонес Таврійський] / В. І. Кадеєв, В. М. Зубар // Україна.— 1983.— № 25.— С. 22: іл.
91. Раскопки в портовом районе Херсонеса // Археологические открытия 1981 года.— М., 1983.— С. 264–265: фото.
92. Ред.: История и культура досоциалистических формаций: [Сб. статей].— Харьков: Вища шк., 1983.— 126 с.: ил.— (Вестн. Харьк. ун-та; № 238).

1984

93. Армянские лучники на службе Митридата Евпатора / В. И. Кадеев, Ю. Г. Виноградов // II Всесоюз. симпоз. по проблемам эллинистической культуры на Востоке: Тез. докл.— Ереван, 1984.— С. 12–13.
94. Историческая наука в Харьковском университете (1933–1983) / В. И. Кадеев, Ю. И. Журавский // Вестн. Харьк. ун-та.— 1984.— № 266.— С. 110–119.
95. Раскопки в портовом районе Херсонеса // Археологические открытия 1982 года.— М., 1984.— С. 263–265: фото.
96. Ред.: Социалистическое и коммунистическое строительство в СССР и странах социалистического содружества: [Сб. статей].— Харьков: Вища шк., 1984.— 120 с.— (Вестн. Харьк. ун-та; № 266).

1985

97. Египетские и сирийские светильники первых веков н. э. из Херсонеса / В. И. Кадеев, С. Б. Сорочан // Вестн. Харьк. ун-та.— 1985.— № 268.— С. 95–100: рис.
98. Новый надгробный памятник II в. н. э. из Херсонеса // Краткие сообщения Ин-та археологии АН СССР.— 1985.— Вып. 182.— С. 66–69.
99. Раскопки в портовом районе Херсонеса (1981–1984 гг.) // Всесоюз. археолог. конф. «Достижения советской археологии в IX пятилетке»: Тез. докл., 17–21 мая 1985 г.— Баку, 1985.— С. 159–160.
100. Раскопки в районе Херсонеса // Археологические открытия 1983 года.— М., 1985.— С. 279–280: рис.
101. Римские гарнизоны Ольвии и Херсонеса в I–III вв. н. э. / В. И. Кадеев, С. В. Дьячков // Проблемы исследования Ольвии: Тез. докл. и сообщ. семинара.— Парутино, 1985.— С. 33.
102. Находки археологов // Красное знамя.— 1985.— 10 марта: фото.

1986

103. Правовое и социальное положение граждан античного Херсонеса // Проблемы античной культуры.— М., 1986.— С. 155–160.
104. Раскопки в Херсонесе // Археологические открытия 1984 г.— М., 1986.— С. 239–240.

1987

105. Изучение древней истории в ХГУ за годы советской власти // Вестн. Харьк. ун-та.— 1987.— № 302.— С. 108–116.

1988

106. О культурных связях Херсонеса с Мезией и Фракией в первых веках н. э. // Вестн. Харьк. ун-та.— 1988.— № 316.— С. 61–66.
107. Северное Причерноморье и Фракия в I–IV вв.: Проблема контактов // Дриновские чтения. Тезисы.— Харьков, 1988.— С. 60–61.
108. О дошкольном воспитании детей в античном Херсонесе // Проблемы античной культуры. Ч. 3.— Симферополь, 1988.— С. 245–246.
109. Проблема римского влияния на Херсонес первых веков н. э. // Проблемы исследования античного и средневекового Херсонеса. 1888–1988 гг.— Севастополь, 1988.— С. 54–55.
110. Вклад русской науки в развитие болгарской археологии в последней четв. XIX — нач. XX вв. // Великий Октябрь и зарубежные славянские страны.— Минск, 1988.— С. 250.
111. Античные источники в серии «Древнейшие источники по истории народов СССР» // История СССР.— 1988.— № 5.— С. 185–188 (соавт. А. В. Шмалько).

1989

112. Экономические связи античных городов Причерноморья в I в. до н. э.— V в. н. э.— Харьков, 1989.— 134 с. (соавтор С. Б. Сорочан).
113. Північне Причорномор'я і Західний Понт: проблема контактів // Археологія.— 1989.— № 4.— С. 91–102 (соавтор С. Б. Сорочан).

114. Школьное образование и воспитание в Херсонесе в первых веках н. э. // Вестн. Харьк. ун-та.— 1989.— № 343.— С. 55–61.
115. Балканистика в ХГУ (1805–1917) // Sexieme congres International d'etudes du Sud-East Europeen.— Sofia, 1989.— P. 86–87 (соавтор С. Ю. Страшнюк).
116. О культуре римских императоров в античных государствах Северного Причерноморья // Проблеми історії та археології давнього населення Української РСР.— К., 1989.— С. 88.

1990

117. О ветеранах римской армии в Нижней Мёзии и Фракии в первых веках н. э. // Античный мир и археология.— 1990.— Вып. 7.— С. 77–86 (соавтор А. П. Мартемьянов).

1991

118. Древняя история и античная археология в Харьковском университете (1805–1990) // Вестн. Харьк. ун-та.— 1991.— № 357.— С. 50–69 (соавторы В. А. Латышева, В. Ф. Мещеряков, И. П. Сергеев).
119. Костянтин Едуардович Гриневиц // Археологія.— 1991.— № 4.— С. 119–129.
120. Балканистика в Харьковском университете (1805–1917) // Etudes Balcaniques.— 1991.— № 3.— P. 38–51 (соавтор С. Ю. Страшнюк).
121. История и культура Фракии и Мезии античной эпохи в советской литературе // Болгаристика в системе общественных наук. Опыт, уроки, перспективы.— Харьков, 1991.— С. 20–21 (соавтор А. П. Мартемьянов).
122. Краткий очерк научной и педагогической деятельности К. Э. Гриневица // К. Э. Гриневиц — профессор Харьковского университета. Библиографический указатель.— Харьков, 1991.— С. 3–7.

1992

123. К вопросу о культуре римских императоров в Херсонесе // Вестн. Харьк. ун-та.— 1992.— № 362: История.— Вып. 25.— С. 86–90.
124. К. Э. Гриневиц как ученый // Вестн. Харьк. ун-та.— 1992.— № 362: История.— Вып. 25.— С. 129–134.
125. О медицине в античном Херсонесе // История и археология Слободской Украины: Тез. докл.— Харьков, 1992.— С. 120–121.
126. Новые находки римских монет на Харьковщине // История и археология Слободской Украины: Тез. докл.— Харьков, 1992.— С. 31–32 (соавтор Б. П. Зайцев).
127. История древнего мира в Харьковском университете // История древнего мира в Харьковском университете. Библиографический указатель.— Харьков, 1992.— С. 3–6.

1993

128. Римское влияние на материальную культуру Херсонеса в I–VI вв. н. э. // Вестн. Харьк. ун-та.— 1993.— № 374: История.— Вып. 27.— С. 16–24.
129. Древняя Греция в трудах ученых Харьковского университета (1805–1920) // Україна — Греція: історія та сучасність. Тези міжнародної

конференції (м. Київ, 29–30 вересня, 1993 р.).— К., 1993.— С. 60–61 (соавтор О. А. Ручинская).

1994

130. О медицине в Херсонесе Таврическом // Древности 1994: Харьковский историко-археологический ежегодник.— Харьков, 1994.— С. 63–69.
131. Ред.: Болгарский ежегодник. Т. 1.— Харьков, 1994.— 287 с.: ил.
132. От главного редактора // Болгарский ежегодник. Т. 1.— Харьков, 1994.— С. 3–4.
133. Ред.: Древности 1994: Харьковский историко-археологический ежегодник.— Харьков, 1994.— 204 с.: ил.
134. От главного редактора // Древности 1994.— Харьков, 1994.— С. 2–3.
135. Благовония и косметика в античных городах Западного и Северного Понта: источниковедческий аспект // III Дриновские чтения. Проблемы источниковедения, историографии истории и культуры Болгарии. Тез. докл. (25–27 октября 1994 г.).— Харьков, 1994.— С. 18–19.
136. О календаре Херсонеса Таврического // Вестн. Харьк. ун-та.— 1994.— № 385: История.— Вып. 28.— С. 31–38.
137. Фракийцы в Северном Причерноморье в первых веках н. э. // Вестн. Харьк. ун-та.— 1994.— № 385: История.— Вып. 28.— С. 39–48 (соавтор С. В. Дьячков).

1995

138. О парфюмерии и косметике в античном Херсонесе // Проблемы археологии, древней и средневековой истории Украины. Тез. докл. (1–3 марта 1995 г.) — Харьков, 1995.— С. 62–64.
139. О парфюмерии и косметике в античном Херсонесе // Древности 1995: Харьковский историко-археологический ежегодник.— Харьков, 1995.— С. 98–110.
140. Ред.: Древности 1995. Харьковский историко-археологический ежегодник.— Харьков, 1995.— 198 с.: ил.
141. Еще раз об этнической принадлежности скорченных захоронений в раннем некрополе Херсонеса Таврического // Проблемы археологии древнего и средневекового Крыма.— Симферополь, 1995.— С. 32–37.

1996

142. Херсонес Таврический. Быт и культура (I–III вв. н. э.).— Харьков: АО «Бизнес Информ», 1996.— 208 с.
143. Ред.: Болгарский ежегодник. Т. 2.— Харьков — София, 1996.— 431 с.
144. Воспитание и обучение граждан в Херсонесе Таврическом в первых веках н. э. // Херсонесский сборник.— 1996.— Вып. 7.— С. 93–99.

1997

145. Профессор Харьковского университета Е. Г. Кагаров // Проблемы истории и археологии Украины. К 140-летию со дня рождения академика Д. И. Багалая: Тезисы докладов науч. конф.— Харьков, 1997.— С. 41–42.